

Mezinárodní politika ochrany klimatu

Klára Sutlovičová, Glopolis, o.p.s.

Historie # 1

S. Arrhenius (1859-1927): efekt vlivu CO₂ na teplotu Země

1979 první **Světová konference o klimatu (WCC)**

1988 založen **Mezivládní panel pro změnu klimatu (IPCC)**

1990 **První hodnotící zpráva IPCC:**

příspěvky cca 400 vědců

hlavní sdělení: změna klimatu je reálná a něco musíme udělat

1992 **Summit Země** (Rio de Janeiro):

Rámcová **úmluva OSN** (UNFCCC) o změně klimatu
připravena k ratifikaci společně
s úmluvami o biodiverzitě a dezertifikaci

“

The ultimate objective... is to achieve... stabilization of greenhouse

*gases in the atmosphere at a level that would **prevent dangerous***

anthropogenic interference with the climate system.

”

United Nations

Framework Convention on
Climate Change

UNFCCC – hlavní body

Je třeba v zájmu bezpečnosti lidí jednat - a to i přes vědeckou nejistotu

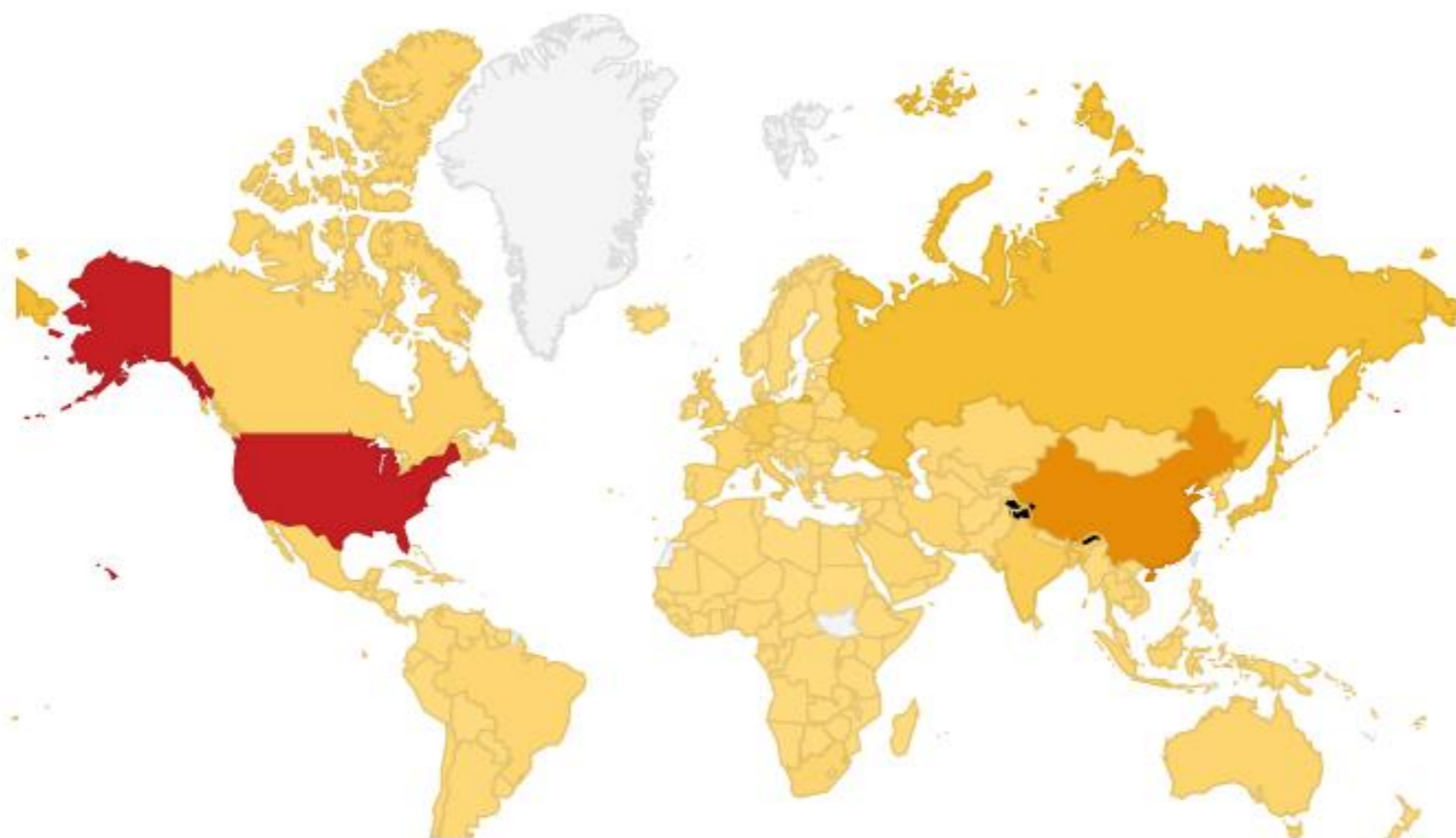
Vznešený cíl, ale co to znamená?

*„at a level that would prevent **dangerous anthropogenic (human induced) interference with the climate system**“*

Vyspělé země nesou hlavní zodpovědnost ve:
snižování emisí, poskytování financí, transferu technologií a budování kapacit

Emise oxidu uhličitého, 1995

GHG Emissions by Gas (excluding LUCF) - Total CO₂ (excluding Land-Use Change and Forestry) - 1995 (MtCO₂)

Historie # 2

1995 První jednání smluvních stran UNFCCC
v Berlíně

Požadavky na snížení emisí dané Úmluvou nestačí –
zahájení jednání o silnější dohodě
(= Berlínský mandát).

1997 přijat **Kjótský protokol**

Kjótský protokol – hlavní body

Fakticky zmrazil emise skleníkových plynů v Evropě a několika dalších velkých ekonomikách (celkem 36 zemí)

Ale USA a Kanada odstoupily (a jejich emise dál rostly)

Vznikl v době, kdy země jako Čína nebo Indie měly ještě poměrně malé emise

Různé cíle pro snížení emisí: - 8 % až + 10 %

Výsledek: účastníci se země snížily emise celkem o 24 %
(požadavek byl 5 %)

10 zemí vypouštělo více emisí - nákup emisních kreditů

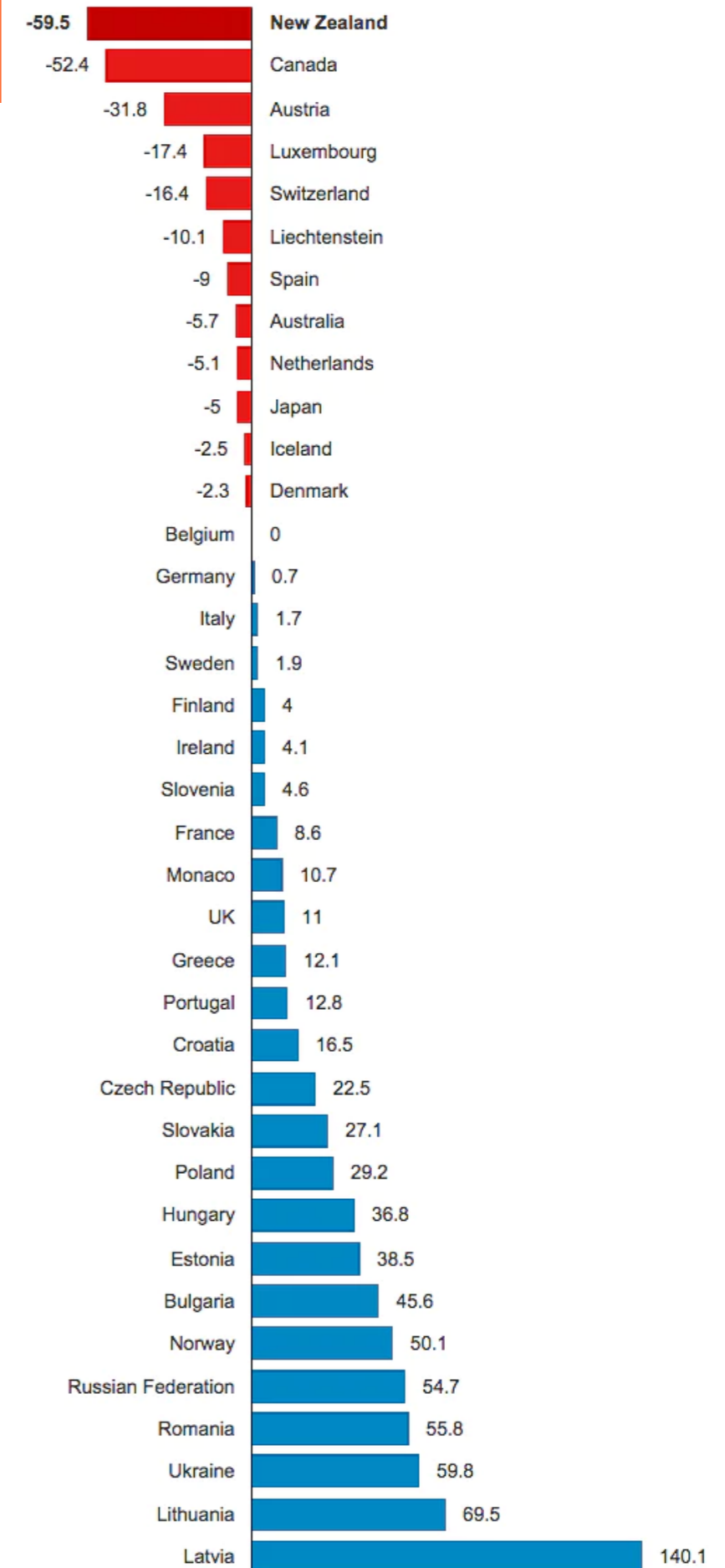
Historie # 3

2005 Kjótský protokol
vstupuje v platnost
(díky Rusku!)

2007 začíná vyjednávání
nové dohody
(s platností po roce 2012)

2009 Kodaň

Kyoto successes (blue) and failures (red)

Konference v Kodani 2009: velká očekávání

45 000 lidí

119 vrcholných politiků a političek

Dohoda z Kodaně – hlavní body

2009: Kodaň

Shoda na cíli: udržet růst průměrné teploty na + 2oC

Bohaté státy budou dávat cca 100 miliard USD ročně na:

pomoc nejchudším zemím s adaptacemi na nevyhnutelné změny klimatu...

... a s investicemi do čistých technologií

(Světová banka: změna klimatu ohrožuje 1.3 miliardy lidí)

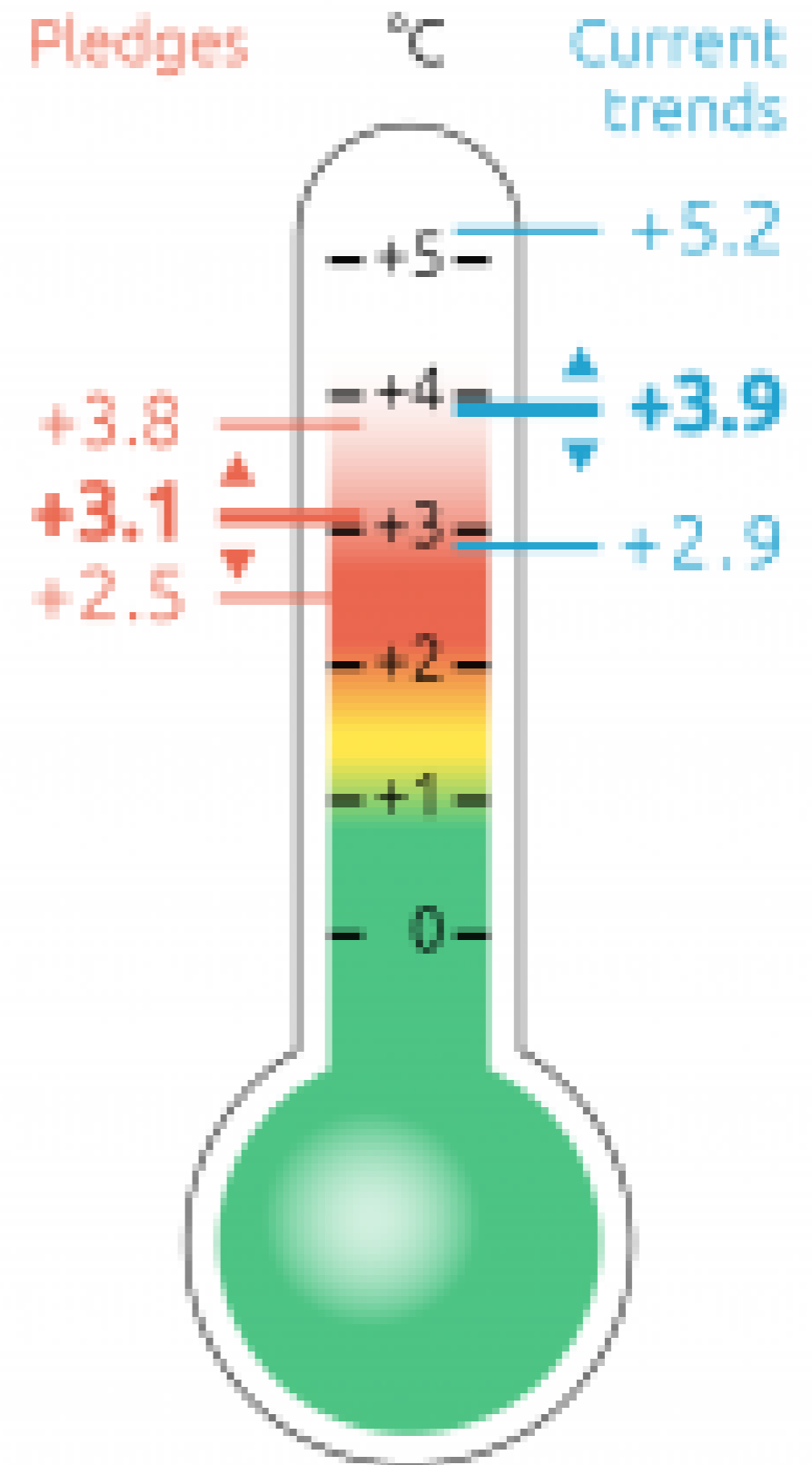
Rozsah finančních potřeb: stovky miliard USD ročně)

2010: Cancún (Mexiko) – **Zelený klimatický fond (GCF)**

2011: Durban – nová dohoda v 2015, s platností pro všechny od 2020

A zatímco se jedná, emise...

<http://www.climateactiontracker.org/>

...nicméně

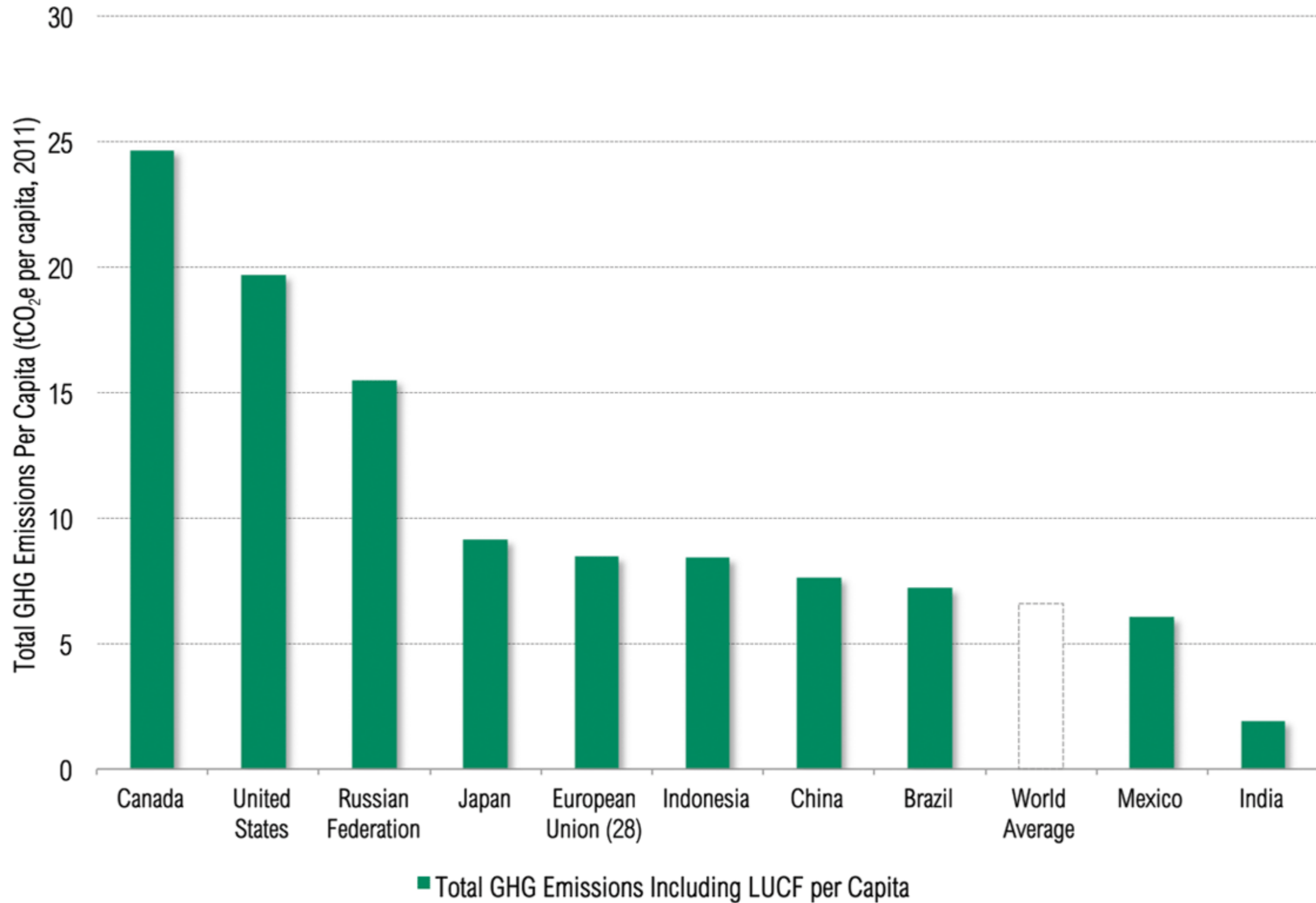
Jednotlivé země, nezávisle na mezinárodních jednáních, přijímají vlastní opatření

Podobně také města, regiony, byznys, jednotlivci

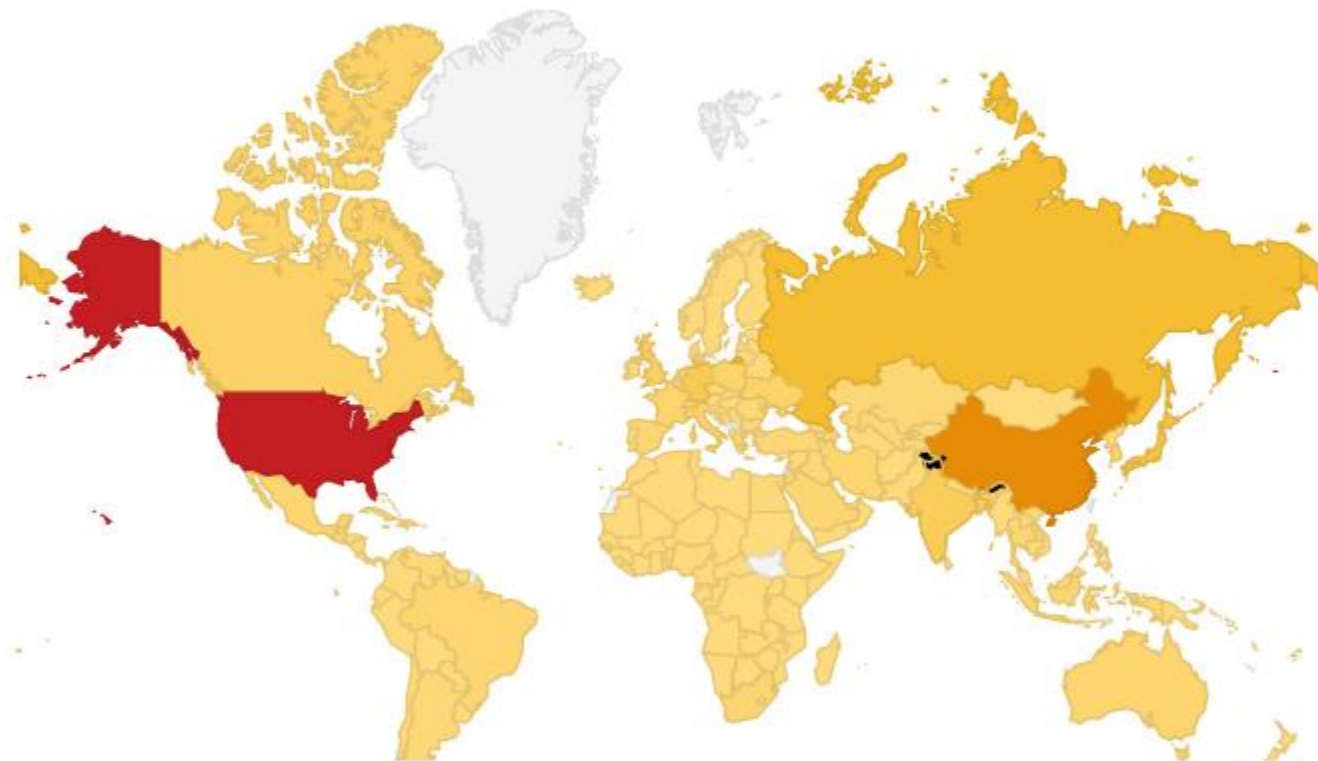

Hledáme řešení

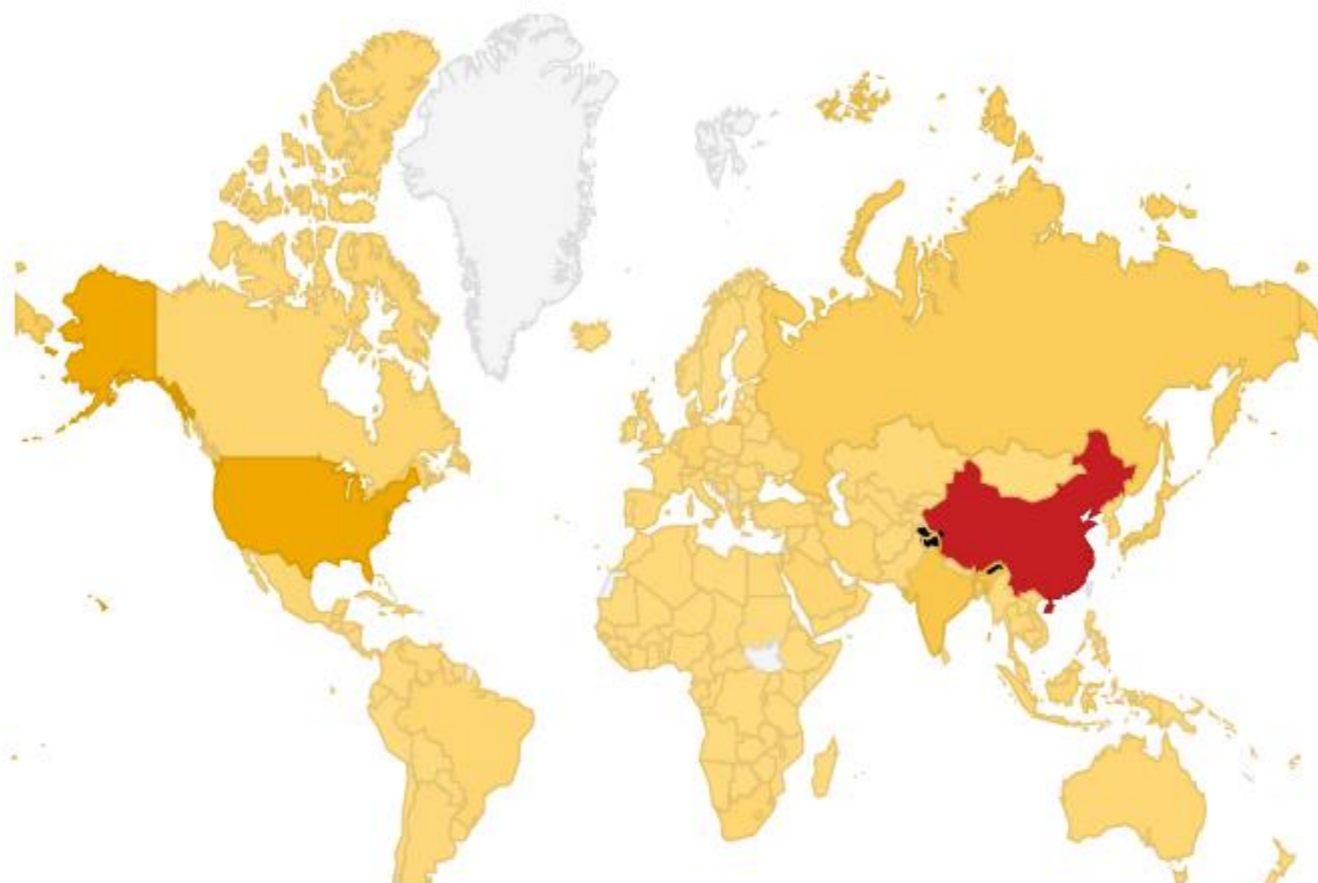
Per Capita Emissions for Top 10 Emitters

Emise
CO₂
1995

Emise
CO₂
2014

Historie # 4

Dohoda USA-Čína o snižování emisí (pokles spotřeby uhlí v Číně, 1 uhelná elektrárna zavřena každých 10 dní v USA)

Čína s Japonskem staví více solárních elektráren než zbytek světa

Velcí investoři, města, univerzity přestávají podporovat fosilní paliva

Encyklika papeže Františka

V Paříži (2015)

Vystoupení hlav států na začátku konference (přes 150 vrcholných politiků a političek, solidarita, důvěra v multilaterální jednání)

Transparentní proces, bezpočet doprovodných akcí

Výsledky summitu v Paříži

Dohoda je **právně závazná** (a má silnou politickou podporu)

Všechny státy se budou podílet na naplňování dohody

Obsahuje závazný systém pro **monitorování a reportování**

Zpřísnění cíle: udržet růst globální teploty mezi
+ 2 oC a + 1,5 oC

Závazky lze pouze zpřísnovat, nikoli opačně

Veškeré antropogenní emise po 2050 by měly být kompenzovány ukládáním uhlíku

Adaptace a resilience stejně důležité jako snižování emisí

Revize postupu každých 5 let

Výsledky: kdo a o kolik bude snižovat emise

Přístup „zdola nahoru“ – národní příspěvky ke globální smlouvě

Hlavní bod, drtivá většina vznikla před Paříží (187 zemí)

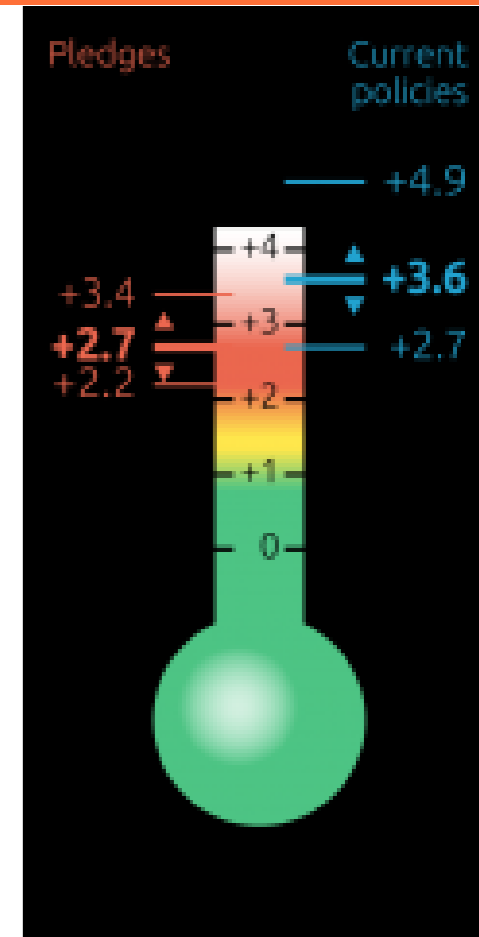
USA i Evropa snižují emise

Čína omezí růst emisí

Rozvojové země přicházejí s řadou vlastních iniciativ (rozvoj OZE, omezení odlesňování apod.)

Prozatím nepostačují ani na 2 oC, ale klíčové jako první krok

Revize každých 5 let

Výsledky: nová spojení

Uznání, že klimatické škody budou větší než náklady na řešení posunulo tradiční vnímání role bohatých a chudých států v ochraně klimatu

Důvěra, že pokud udělá někdo něco navíc, sníží se rizika pro všechny

Jasná odpověď na argument, že „ostatní nedělají nic“

Nové druhy spojení mezi státy, regiony, městy, investory, byznysem a nevládními organizacemi

Jak to vidí byznys

The screenshot shows a web browser window displaying a Fortune magazine article. The browser's address bar shows the URL: fortune.com/2015/12/14/paris-climate-deal-sinks-coal-stocks-lifts-renewable-energy/. The page header includes the Fortune logo and navigation links for various categories like MONEY, TIME, and SPORTS ILLUSTRATED. The article title is "Paris Climate Deal Sinks Coal Stocks, Lifts Renewable Energy" by Reuters, dated December 14, 2015. Below the title are social media sharing icons for email, Twitter, Facebook, and LinkedIn. The main image shows a worker in a white hard hat and yellow safety vest standing in a vast field of solar panels. The Windows taskbar at the bottom shows the time as 12:22 and the system tray with various icons.

Paris Climate Deal Sinks Co...

fortune.com/2015/12/14/paris-climate-deal-sinks-coal-stocks-lifts-renewable-energy/ Hledat

TIME INC. NETWORK : F FORTUNE M MONEY T TIME SI SPORTS ILLUSTRATED G GOLF TL TRAVEL + LEISURE P PEOPLE MORE

MENU FORTUNE SUBSCRIBE

NEWS POPULAR VIDEOS FORTUNE 500

FINANCE INVESTOR'S GUIDE

Paris Climate Deal Sinks Coal Stocks, Lifts Renewable Energy

by Reuters DECEMBER 14, 2015, 12:35 PM EST

✉️ 🐦 f in

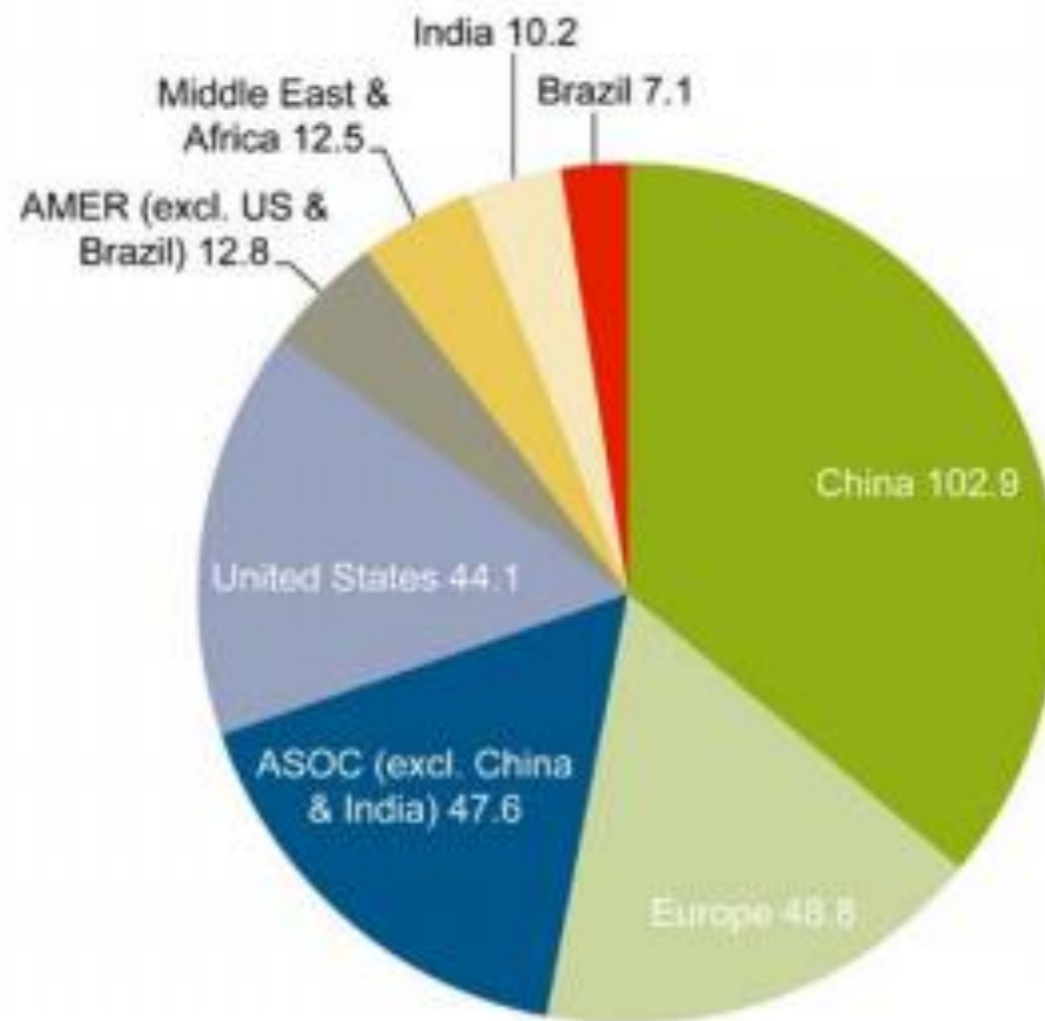
CS 12:22

Jak to vidí Čína

V roce 2016 vláda zastavila výstavbu nových uhelných elektráren v 15 regionech po celé Číně, uhlí je stále více nahrazováno OZE, zemním plynem a jadernými zdroji.

Spotřeba uhlí ve třech po sobě jdoucích letech klesla (2013 až 2016).

FIGURE 13. GLOBAL NEW INVESTMENT IN RENEWABLE ENERGY BY REGION, 2015, \$BN

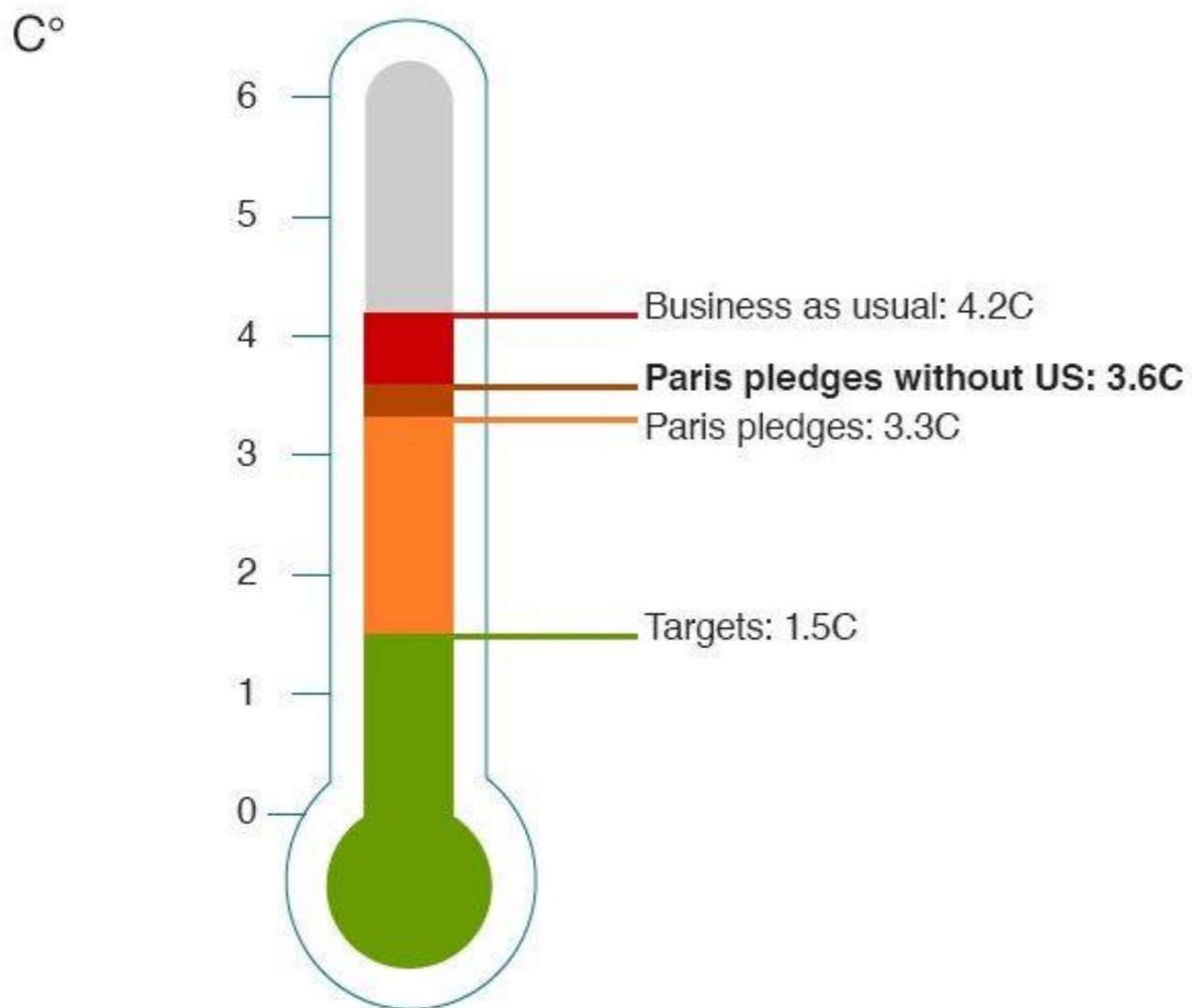
New investment volume adjusts for re-invested equity. Total values include estimates for undisclosed deals.

Source: UNEP, Bloomberg New Energy Finance

Jak to vidí D. Trump

<https://videacesky.cz/video/last-week-tonight-parizska-dohoda>

Increase in global temperature by 2100

Uncertainty range on US prediction is 2.1C to 4.7C

Source: Climate interactive

BBC

769 000 pracovních
míst v čisté
energetice (OZE)

187 000 pracovních
míst ve fosilní
energetice

[Climate Deregulation Tracker](#) na webu *Columbia Law School*

Jak to vidí V. Klaus

„I spor o takzvané globální oteplování patří minulosti. Navzdory evidentní a dobře dokumentované „klimatické pauze“ (18 let nedošlo k žádnému zvýšení globálních teplot) vyhráli klimatičtí alarmisté tento spor - se všemi dobře známými negativními důsledky pro svobodu a prosperitu.“ (září 2017, mítink AfD v Norimberku)

Klimapolitika EU

2007 schválen **Klimaticko-energetický balíček 2020:**

20 % snížení emisí

20 % energie z OZE

20% zlepšení energetické účinnosti

2009 **přijata legislativa k implementaci cílů**

2014 schválen **rámec pro klima a energetiku do roku 2030:**

alespoň 40 % snížení emisí

alespoň 27 % podíl OZE na konečné spotřebě

alespoň 27 % zlepšení energetické účinnosti

2016 **legislativní návrhy, reforma EU ETS**

Klimapolitika EU v době mnoha jiných výzev

Celá řada jiných výzev: migrační vlna, Brexit, finanční krize eurozóny, radikalizace interních „potížistů“

Máme dost kapacit se ekologickými problémy vůbec zabývat?

Kontext

USA odstupují od Pařížské dohody a potenciálně obstruují mezinárodní jednání

Brazílie? Rusko?

Další významné země potvrzují své závazky – Čína, Kanada,...

Čína v roli globálního hráče v ochraně klimatu

Rostoucí role nestátních aktérů: investoři, města, byznys

Brexit dominuje politickému dění a bere spoustu sil

Životní prostředí a změna klimatu vesměs v debatách o budoucnosti EU chybějí (řeší se více či méně Evropy, společná měna, bezpečnost, migrace).

Interní potížitě

Pozice Polska k ochraně klimatu se nemění, ale je více **konfrontační**

Zastánci progresivní klimatické politiky jsou onálepkováni jako zrádci národa

“Our strategy rejects the dogma of decarbonization. Poland is a very special case when it comes to the role that coal plays in its economy. We want to maintain it. It is relevant for our security...”, Piotr Naimski, State Secretary in the PM’s Chancellery, in charge of strategic energy infrastructure

Přístup Polska: výjimky, úlevy a „speciální podmínky“ při plnění společných cílů

ALE:

Špinavý vzduch: zákon proti smogu z roku 2015 umožňuje místním úřadům zakázat spalování uhlí v domácnostech, 2016 – **zákaz uhlí schválen v Krakově** (s platností od 2019)

Zlepšení energetické účinnosti

Škody související se
změnou klimatu
v Polsku mezi lety
2001-2010
dosáhly výše
54 miliard PLN
(13 miliard Eur)

Polish manufacturers hit by power cuts

Save

AUGUST 10, 2015 by: **Henry Foy** in Warsaw

Poland's factories and industrial plants have been forced to reduce production because of power cuts and energy supply restrictions.

Zatímco u nás...ratifikace Pařížské dohody

Poslanec J. Zahradník:

„Podle podporovatelů Pařížské dohody se zdá, že existuje pouze jeden a jenom jeden důvod, proč k té změně klimatu dochází. ... Tedy vlastně dogma, že důvodem změny klimatu je člověk“...

Klimatolog R. Tolasz:

„Pařížská dohoda chce dosáhnout toho, aby bylo klima svobodné, bez zbytečných regulací emisemi. Proč se to nelíbí zrovna ODS, která jindy tak horuje za svobodu, nechápu.“

<http://blog.aktualne.cz/blogy/radim-tolasz>

Vojtěch Kotecký @VojtechKotecky · 3. 10. 2017

Hotovo. Prezident nedávno potichu podepsal - a tudíž Česko s konečnou platností ratifikovalo - Pařížskou smlouvu.

Prozkoumavše tuto Dohodu a vědouce, že Parlament České republiky s ní souhlasí, schvalujeme a potvrzujeme ji.

Tomu na svědomí jsme tento list podepsali a k němu pečeť České republiky přitisknouti dali.

Dáno na Pražském hradě dne 14. září léta dvoutisícího sedmnáctého.

prezident republiky

předseda vlády

Nová zpráva IPCC k oteplení o 1,5oC

Omezení nárůstu teploty na 1,5oC má mnoho výhod pro lidi i přírodu

Vyžaduje to ale:

rychlou a důkladnou transformaci všech sektorů (využití území, energetika, průmysl, doprava, budovy, města)

globální emise oxidu uhličitého musí v příští dekádě klesnout o 45 % oproti úrovni v roce 2010

a dosáhnout „čisté nuly“ do roku 2050 (tj. veškeré zbývající emise, které vyprodukujeme, budou z atmosféry odčerpány pomocí přírodních či technických opatření)

Další kroky

Konference OSN, Katowice, PL – pravidla, revize závazků

Revize klimatické politiky EU do roku 2030?

Integrovaný energeticko-klimatický plán (draft do 12/2018)

Politika ochrany klimatu ČR – implementace

Adaptační strategie a akční plán – realizace opatření

Znečištění ovzduší, lokální topeniště

Pokračovat v úspěšné a populární Zelené úsporám

Pomoci domácnostem s vlastní výrobou energie

Osvěta

Financování klimatické politiky

Pařížská dohoda:

Nejméně 100 miliard USD ročně od roku 2020
na klimatická opatření

Povinně rozvinuté země, rozvojové země dobrovolně

Každé 2 roky rozvinuté země zveřejní finanční plány

Vyvážené investice do snižování emisí a adaptací
(50 % na 50 %)

Podstatná část peněz bude rozdělována
přes Zelený klimatický fond (GCF)

Finance – současný stav

GCF, stav k 24. 10. 2018

Celkem přislíbeno: **10,3 miliard USD**, k dispozici: **4,6 miliard USD**

Podpořeno 93 projektů, které ušetří 1,6 miliard tun CO₂

(Afrika: 36 projektů, Asie: 40, J. Amerika: 20, Vých. Evropa: 6)

Příspěvky do GCF (USD/obyv.), vybrané země:

Lucembursko: 93,6

Norsko: 50,6

Polsko: 0,001

USA: 9,3

Příspěvky ČR

110 milionů Kč do GCF do roku 2018

40 milionů Kč na přípravu projektů v rámci GIZ
(Program CF-Ready)

(tj. asi 4 promile českého HDP, podobně v ostatních zemích
V4)

Politika ochrany klimatu (MŽP, 2017) navrhuje růst
příspěvků na úroveň cca 1,8 miliard Kč ročně v roce 2030
(tj. na současný průměr zemí EU)

Klimatické finance jsou součástí zahraniční rozvojové
spolupráce

Děkuji za pozornost

Mgr. Klára Sutlovičová

Glopolis, o.p.s.

sutlovicova@glopolis.org